

Ministarstvo
za evropske integracije
REPUBLIKA SRBIJA

**#EY
ZA TEBE**

EU PROGRAM EVROPSKE UNIJE
PRO+ ZA LOKALNI RAZVOJ

**Javni poziv za podnošenje prijava
za izradu teritorijalnih strategija**

(CFP EUPROPLUS 01-2021)

Smernice za podnosiocce prijava

Rok za podnošenje prijava : 10. decembar 2021.

1. Osnovne informacije

Program Evropske unije za lokalni razvoj – EU PRO Plus će doprineti uravnoteženijem društveno-ekonomskom razvoju jačanjem upravljanja teritorijalnim razvojem, podrškom ekonomskom rastu i unapređenjem socijalne kohezije u 99 lokalnih samouprava u dva regiona: Šumadije i Zapadne Srbije i Južne i Istočne Srbije. Evropska unija (EU) je opredelila 30 miliona evra posredstvom *Instrumenta za pretprištopnu pomoć* (eng.- *Instrument for Pre-Accession Assistance IPA*) 2020 za finansiranje ovog trogodišnjeg Programa, koji će voditi Ministarstvo za evropske integracije Republike Srbije a sprovesti Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS).

Program će u ciljnim opštinama da ostvari sledeća tri rezultata:

- Rezultat 1: Poboljšano planiranje razvoja i uvođenje koncepta integralnih teritorijalnih investicija (ITI)
- Rezultat 2: Unapređen ekonomski rast
- Rezultat 3: Poboljšana socijalna infrastruktura i socijalna kohezija

Oslanjajući se na rezultate tri prethodna razvojna programa¹, ovaj se Program takođe usredsređuje na četiri transversalna aspekta: dobro upravljanje, digitalizaciju i inovacije, ekološke i aspekte klimatskih promena, kao i rodnu ravnopravnost. Pored toga, EU PRO Plus će nastojati da preko svojih aktivnosti otkloni neke od negativnih posledica pandemije COVID-19 tamo gde je to relevantno i moguće.

Direktni korisnici Programa EU PRO Plus su Ministarstvo za evropske integracije, 99 lokalnih samouprava (LSU), strukture lokalne uprave, regionalne razvojne agencije (RRA), druge organizacije za podršku poslovanju, mikro, mala i srednja preduzeća (MMSP) i organizacije civilnog društva (OCD). Krajnji korisnici programa su stanovnici 99 gradova i opština.

Sve programske aktivnosti će biti preduzete u partnerstvu sa Vladom Republike Srbije, uz poštovanje nacionalnih politika i prioriteta, kako bi se obezbedilo nacionalno „vlasništvo“ nad njima i doprinelo razvoju nacionalnih kapaciteta. EU PRO PLUS je zasnovan na Nacionalnim prioritetima za međunarodnu pomoć do 2025. godine (eng.- Needs Assessment Document NAD) Republike Srbije, od ključnog značaja za privredni i društveni razvoj i proces evropskih integracija, pri čemu će naročito da doprinosi pripremama za ispunjenje zahteva iz Poglavlja 22 pregovora o pristupanju EU – **Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata**.

2. Obrazloženje

Nedavno su uvedeni brojni novi instrumenti i mogućnosti za podržavanje i proširenje pristupa i prakse integralnog urbanog razvoja.

Usvajanjem **Lajpciške povelje o održivim gradovima 2007. godine**,² opšti evropski razvoj usredsredio se na integralni pristup urbanom razvoju. Ova je povelja revidirana 2020. tokom nemačkog predsedavanja Savetom EU³, kada je usvojena **Nova lajpciška povelja – transformativna moć gradova za opšte dobro**. Novom lajpciškom poveljom je ustanovljen ključni politički okvirni dokument za održivi urbani razvoj u Evropi. U povelji se ističe da gradovi treba da sačine integralne i održive strategije urbanog razvoja i obezbede njihovo sprovođenje za grad u celini, od njegovih funkcionalnih delova do okoline. Ovaj dokument je u velikoj meri usaglašen sa Kohezionom politikom i njenim okvirom za održivi urbani razvoj. Zajednička načela predstavljaju

¹ Programi EU PROGRES, Evropski PROGRES i EU PRO

² Više informacija dostupno je na engleskom: [Leipzig Charter on Sustainable Cities \(2007\)](#)

³ Više informacija dostupno je na engleskom: [New Leipzig Charter - The transformative power of cities for the common good](https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/brochures/2020/new-leipzig-charter-the-transformative-power-of-cities-for-the-common-good) (2020) i https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/brochures/2020/new-leipzig-charter-the-transformative-power-of-cities-for-the-common-good

koristan oslonac za programiranje Kohezione politike (integralnog teritorijalnog razvoja i održivog urbanog razvoja).

Urbanom agendom EU⁴ (2016) se podstiče integralni i usaglašen pristup urbanoj dimenziji EU i nacionalnim politikama i zakonodavstvu. Ona se oslanja na načela supsidijarnosti i srazmernosti i usredsređuje na tri stuba kreiranja i sprovođenja politika EU: bolju regulativu, bolje finansiranje i bolje znanje. Urbanom agendom EU se podstiče integralni urbani/teritorijalni razvoj budući da je usmerena ne samo na sektorske politike i administrativne granice - na funkcionalna urbana područja, uključujući male i srednje gradove. U agendi se prioritet pridaje sledećim temama: kvalitetu vazduha, stanovanju, inkluzija migranata i izbeglica, urbano siromaštvo, radnim mestima i veštinama u lokalnoj ekonomiji, cirkularnoj ekonomiji, digitalnom razvoju, urbanoj mobilnosti, prilagođavanju na klimatske promene, energetskom razvoju, održivom korišćenju zemljišta i rešenjima zasnovanim na prirodi, inovativnim i odgovornim javnim nabavkama, bezbednosti javnih prostora, kulturi i kulturnom nasleđu.

Evropska komisija (EK) je decembra 2019. pokrenula svoju novu glavnu politiku **Evropski zeleni dogovor** (EZD).⁵ Njegovim sprovođenjem bi Evropa do 2050. godine ostvarila klimatsku neutralnost i nultu neto emisiju ugljen dioksida. Osnovni ciljevi EZD uključuju: nultu emisiju gasova sa efektom staklene bašte do 2050; ekonomski rast ne zavisi od korišćenja resursa; i nijedna osoba i nijedna regija nisu zanemareni. EZP-om je utvrđen niz aktivnosti usmerenih na unapređenje efikasnosti korišćenja resursa prelaskom na čistu, cirkularnu ekonomiju obnavljanje biodiverziteta i smanjenje zagađenja. Ostvarenje ovog cilja iziskuje delovanje svih privrednih sektora, uključujući: 1) ulaganje u ekološki prihvatljive tehnologije; 2) podršku inovacijama u industriji; 3) uvođenje čistijih, jeftinijih i zdravijih oblika privatnog i javnog saobraćaja; 4) dekarbonizaciju energetskog sektora; 5) unapređenje energetske efikasnosti zgrada; i 6) saradnju sa međunarodnim partnerima na unapređenju globalnih standarda zaštite životne sredine. Kako bi pomogla najpogođenijim preduzećima i regionima, EU pruža finansijsku podršku i tehničku pomoć posredstvom Tranzicionog mehanizma u cilju mobilisanja najmanje 100 milijardi evra u periodu od 2021. do 2027. godine. Nedavno je otpočela rasprava o „Zelenoj agendi za Zapadni Balkan“.⁶ EK je odlučna da nastavi sa formulisanjem i usvajanjem ove politike na Zapadnom Balkanu. Predložena politika se usredsređuje na pet stubova: 1) dekarbonizaciju, 2) cirkularnu ekonomiju, 3) smanjenje zagađenja, 4) održivu poljoprivredu i 5) biodiverzitet.

Nova Kohezioni politika EU za period od 2021. do 2027. godine⁷ teži ostvarenju sledećih pet programskih ciljeva (PC): PC1) Pametnija Evropa, kroz inovacije, digitalizaciju, ekonomsku transformaciju i podršku MSP; PC2) Zelena Evropa, smanjenje emisija ugljen-dioksida, ulaganja u energetske tranzicije, obnovljiva energija i borba protiv klimatskih promena; PC3) Povezana Evropa, sa strateškim saobraćajnim i digitalnim mrežama; PC4) Društveno odgovorna Evropa, koja pruža nivo socijalnih prava i podržava kvalitetno zaposlenje, obrazovanje, veštine, socijalnu uključenost i ravnopravni pristup zdravstvenoj zaštiti; i **PC5) Evropa bliža građanima, koja podržava strategije lokalnog razvoja i održivi urbani razvoj**. Ova politika ima i dva horizontalna cilja: razvoj administrativnih kapaciteta i regionalne i prekogranične saradnje. Prema predlozima EK, Integralne teritorijalne investicije (ITI), uključujući Lokalni razvoj koji vodi zajednica (eng.- Community-led Local Development CLLD) i Održivi urbani razvoj (eng.- Sustainable Urban Development SUD), biće deo novog političkog cilja, PC5 „približavanje ESIF⁸ građanima.“ Dva cilja Evropskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) odnose se na unapređenje integralnog razvoja u: 1) urbanim područjima i 2) ruralnim i priobalnim područjima. EFRR će nastaviti da se posebno usredsređuje na održivi urbani razvoj (SUD), pri čemu se države obavezuju na izdvajanje najmanje 8% (5% do 2020) sredstava dobijenih iz EFRR za integralni teritorijalni razvoj u urbanim područjima. ITI i CLLD sprovodiće se kroz novi program umrežavanja i jačanja kapaciteta lokalnih uprava - Evropska urbana inicijativa (EUI). Kohezionom

⁴ Više informacija dostupno je na engleskom: [EU Urban Agenda](#) (2016)

⁵ Više informacija dostupno je na engleskom: [European Green Deal 2019 - 2024](#) (2019)

⁶ Više informacija dostupno je na engleskom: [The Green Agenda](#) (2020)

⁷ Više informacija dostupno je na engleskom: [New EU Cohesion Policy](#) (2021-27)

⁸ Evropskih strukturnih i investicionih fondova

politikom se pored toga podržavaju strategije lokalnog razvoja i omogućuje upravljanje resursima od strane lokalnih vlasti.

Održivi urbani razvoj (SUD) već ima temelje u Srbiji. SUD kao strategiju razvoja užeg gradskog područja su usvojili gradovi Kragujevac i Užice u 2011. godini i Kraljevo u 2013. godini, dok je Grad Niš tokom 2006. godine izradio, a tokom 2009. godine revidirao, kvalitetnu strategiju urbanog razvoja koja je u skladu sa ciljevima održivog urbanog razvoja.

Opšti cilj ovog Poziva za podnošenje prijava je unapređenje sposobnosti LSU da uvedu i sprovede integralni pristup teritorijalnom razvoju u skladu sa politikama teritorijalnog razvoja EU.

Specifični cilj ovog Poziva za podnošenje prijava je uvođenje integralnog održivog pristupa planiranju razvoja i jačanje kapaciteta za sprovođenje teritorijalnih inicijativa putem izrade teritorijalnih strategija.

3. Sadržaj tehničke pomoći

3.1 Opis instrumenata integralnog teritorijalnog razvoja u odnosu na konkretni cilj⁹

„Integralni teritorijalni razvoj“ predstavlja krovni pojam za teritorijalne intervencije koje se podržavaju iz Evropskih strukturnih i investicionih fondova (ESIF) i Kohezionog fonda (KF). Integralne teritorijalne investicije obuhvataju teritorijalne instrumente, uključujući integralne teritorijalne investicije (ITI) i lokalni razvoj koji vodi zajednica (CLLD), kao i načela i procese održivog urbanog razvoja (SUD). Najnoviji predloženi instrument – Evropska urbana inicijativa (EUI)¹⁰ – uveden je u cilju jačanja integralnih i participativnih pristupa održivom urbanom razvoju i povezanosti sa relevantnim politikama EU.

Integralne teritorijalne investicije (ITI) omogućuju državama članicama EU da kombinuju resurse iz različitih ESIF u okviru prioritetnih osa jednog ili više Operativnih programa. ITI se mogu koristiti za sprovođenje integralnih teritorijalnih investicija – koje mogu ali ne moraju da koriste instrumente CLLD i SUD. One takođe državama članicama omogućuju da lokalnom nivou poveravaju upravljačke dužnosti. Države članice su zadužene za postavljanje nacionalnog političkog okvira koji podstiče lokalne aktere na izražavanje svojih stavova, usvajanje novih uverenja i izgradnju poverenja.

ITI pružaju delotvorne mogućnosti za integrisanje investicionih prioriteta, tematskih ciljeva i različitih fondova unutar određene teritorije. Njihovom primenom se podstiče veće učešće lokalnih aktera u sprovođenju novih strategija održivog razvoja i promovišu se promene kulture lokalnog i regionalnog planiranja. One, pored toga, mogu da imaju korisnu ulogu u uspostavljanju bližih veza između urbanih područja i njihovog ruralnog zaleđa.

Osnovni elementi koje strategije ITI moraju da sadrže definisani su Uredbom EU o zajedničkim odredbama 2021-27¹¹ i obuhvataju:

- a) Geografsko područje obuhvaćeno strategijom. Svako geografsko područje koje ima posebne teritorijalne karakteristike može biti predmet neke ITI, od konkretnih višestruko depriviranih gradskih područja, do urbanih, metropolskih, urbano-ruralnih, subregionalnih ili međuregionalnih nivoa
- b) Analizu razvojnih potreba i potencijala područja o kome je reč, uključujući ekonomske, socijalne i ekološke veze

⁹ Ovaj odeljak sadrži elemente analize sačinjene u okviru Programa EU PPF7

¹⁰ Više informacija dostupno je na engleskom: [EU Urban initiative post 2020](#) (2019),

¹¹ Više informacija dostupno je na engleskom: Common Provisions Regulation 2021/1060, Article 29, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1060>.)

- c) Opis integralnog pristupa i odgovora na identifikovane razvojne potrebe i potencijale. Aktivnosti koje treba sprovesti posredstvom ITI moraju da doprinose ostvarenju ciljeva relevantnih prioritetnih osa jednog ili više definisanih Operativnih programa.
- d) Opis učešća partnera u pripremi i sprovođenju strategije. Upravljačko telo (UT) Operativnog programa (OP) snosi krajnju odgovornost za upravljanje i sprovođenje operacija ITI. Međutim, ono te dužnosti može poveriti posredničkim telima (PT), uključujući lokalne organe, regionalna razvojna tela i nevladine organizacije.

Održiv urbani razvoj. Iz Evropskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) se podržava održivi urbani razvoj posredstvom integralnih teritorijalnih strategija usmerenih na rešavanje ekonomskih, ekoloških, klimatskih, socijalnih i demografskih izazova urbanih područja (član 9 Uredbe o EFRR). Održivi urbani razvoj počiva na teritorijalnoj strategiji kojom je obuhvaćeno predmetno urbano područje. Elementi koje ona mora da sadrži istovetni su onima propisanim za šire strategije regulisane ITI.¹² Teritorijalne strategije održivog urbanog razvoja takođe mogu da sadrže spisak operacija koje treba podržati. Strategije moraju da sačine nadležni lokalni i regionalni organi, u saradnji sa nacionalnim organizacijama i institucijama.

Pristup održivog urbanog razvoja (SUD) obnovi i rastu gradova mora da zadovoljava sledeće uslove.

- a) Rano angažovanje: proces odozdo prema gore
- b) Upravljanje održivim urbanim razvojem
- c) Određivanje teritorije i obuhvata održivog razvoja na lokalnom nivou
- d) Izrada strategije održivog urbanog razvoja
- e) Utvrđivanje prioritetnih projekata i poboljšanje usluga
- f) Sprovođenje projekata.

U okviru Tehničke pomoći će biti uvedeni sledeći instrumenti: Integralne teritorijalne investicije (ITI) i Održivi urbani razvoj (SUD).

3.2 Opis tehničke pomoći

Neposredna tehnička pomoć biće pružena gradovima, opštinama i RRA u formulisanju strategija održivog urbanog razvoja ili strategija integralnih teritorijalnih investicija u skladu sa instrumentima teritorijalnog razvoja.

Ova pomoć će obuhvatati, ali neće biti ograničena isključivo na sledeću vrstu podrške:

- Podršku interdisciplinarnoj radnoj grupi formiranoj radi izrade strategija, u vidu savetodavne pomoći i organizacije obuka i radionica za izradu strategija;
- Organizaciju i fasilitaciju događaja koji uključuju tematske okrugle stolove i forume građana radi učestvovanja građana u proces izrade strategije;
- Pružanje tehničke podrške za konsolidaciju materijala i formulaciju strategija; i
- Pripremu za štampu i štampanje sačinjenih strategija.

Opisi uloge i obaveza podnosilaca prijavi i partnera navedeni su u izjavama podnosilaca prijavi i partnera (Aneks B i Aneks C).

Podrška izradi strategija ITI i SUD pružaće se u skladu sa Kohezionom politikom Evropske unije i Regulatornim okvirom za EU teritorijalne instrumente – navedenim propisima kojim se uređuje Integralni održivi urbani razvoj.¹³

U okviru Tehničke pomoći (TP) će biti pružena dodatna podrška uspostavljanju upravljačkih mehanizama za teritorije obuhvaćene teritorijalnim strategijama. Ti kapaciteti, koje čine nadležni

¹² Više informacija dostupno je na engleskom: ERDF Regulation 2021/1058, Article 11, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R1058>

¹³ Zakonodavni okvir za IOTR – Propisi kojim se uređuje Integralni održivi urbani razvoj navedeni su u Aneksu G.

organi i zainteresovane strane, biće zaduženi za utvrđivanje potencijalnih izvora finansiranja, kao i za sprovođenje, praćenje i evaluaciju konkretne teritorijalne strategije.

Programom je planirana podrška sprovođenja teritorijalnih strategija kroz pilot program dodele bespovratnih sredstava u ukupnom očekivanom iznosu od 10 miliona evra, koja će biti pokrenuta u kasnijoj fazi procesa strateškog planiranja.

4. Trajanje

Tehnička pomoć za izradu teritorijalnih strategija za određene teritorije dodeljena u okviru ovog Poziva biće pružena lokalnim samoupravama u periodu od 12 meseci sa početkom u januaru 2022. godine.

5. Vidljivost

Podnosioci prijave moraju da preduzmu sve korake propisane Smernicama [EU PRO Plus o komunikaciji](#)¹⁴ u cilju promovisanja finansijskog doprinosa Evropske unije (EU) ovoj akciji.

Ove aktivnosti obuhvataju ali nisu ograničene na jasno vizuelno prepoznavanje projekata na licu mesta, učešće u raznim medijskim aktivnostima i događajima, uključujući aktivnosti osmišljene radi podizanja svesti posebne ili opšte javnosti o sveukupnoj podršci EU Srbiji. One, između ostalog, obuhvataju televizijske i druge medijske intervjuje, učešće u skupovima na visokom nivou i istraživanjima o temama vezanim za Program koja se sprovode onlajn ili uživo. Podnosioci prijave moraju da uvažavaju ciljeve i prioritete usaglašene sa Programom EU PRO Plus i da garantuju vidljivost akcije i podrške koju joj EU pruža.

6. Kriterijumi za učešće

6.1 Vrste subjekata koji mogu da se prijave

Ovaj Poziv za prijave je geografski ograničen na teritorije koje se nalaze u području odgovornosti Programa¹⁵, navedene u Odeljku 1.

Da bi mogao da konkuriše, podnosilac prijave mora da bude lokalna samouprava (LSU) sa statusom grada (gradske opštine ne mogu da se prijave) i da ispunjava kriterijume za učešće navedene u Odeljku 6.3 dole u tekstu.

Partneri podnosioca prijave mogu biti lokalne samouprave sa statusom grada ili opštine (izuzimajući gradske opštine) i regionalne razvojne agencije koje ispunjavaju kriterijume za učešće navedene u Odeljku 6.3 dole u tekstu.

Lokalne samouprave mogu da podnesu samo jednu prijavu ili da učestvuju kao partneri u samo jednoj prijavi, u skladu sa kriterijumima za učešće navedenim u Odeljku 6.3 dole u tekstu.

6.2. Tematski fokus

Tematske oblasti koje obuhvataju intervencije vezane za izradu strategija SUD definisane su kao prioritetne oblasti intervencija u Strategiji održivog urbanog razvoja Republike Srbije do 2030. godine¹⁶, konkretno:

- 1) Braunfild lokacije i industrijske zone
- 2) Neformalna naselja

¹⁴ Sačinjenim u skladu sa [Priručnikom Evropske komisije za komunikaciju i vidljivost spoljnih aktivnosti koje finansira EU](#), kao i [Smernicama o vidljivosti projekata koje EU finansira u Srbiji](#).

¹⁵ Spisak LSU u ovim regionima dat je u Aneksu F.

¹⁶ Dostupnoj na sledećem linku: <https://www.mgsi.gov.rs/lat/dokumenti/urbani-razvoj>

- 3) Centralne gradske zone
- 4) Naselja sa koncentracijom socijalnih problema
- 5) Naselja izložena problemima zaštite životne sredine
- 6) Kulturno nasleđe

Navedena prioriteta područja intervencije predstavljaju preliminarni tematski okvir za sve strategije SUD koje će biti podržane u okviru ovog Poziva, pri čemu će svaka konkretna strategija biti prilagođena specifičnim teritorijalnim potrebama.

Budući da predmet neke ITI čine šira geografska područja sa posebnim teritorijalnim karakteristikama, od konkretnih višestruko depriviranih urbanih područja, do urbanih, metropolskih, urbanih-ruralnih, subregionalnih ili međuregionalnih nivoa, pored navedenih prioriteta područja je prilikom izrade strategija ITI potrebno takođe uzeti u obzir tematske ciljeve Kohezione politike EU kako bi se obezbedila usaglašenost sa važećim teritorijalnim politikama i izvorima sredstava EU od značaja za finansiranje integralnih projekata u širim geografskim područjima. Preliminarni tematski okvir za ITI stoga uzima u obzir:

Tabela 1. Preliminarni tematski okvir za prioriteta akcije za SUD i ITI strategije

Politika	Strategija održivog urbanog razvoja Republike Srbije do 2030. godine	Kohezioni politika EU za period od 2014. do 2020. godine	Strategija Evropa 2020	Kohezioni politika EU za period od 2021. do 2027. godine
Prioriteta područja intervencije i tematska područja	<ul style="list-style-type: none"> - Ekonomski razvoj - Obnova gradova - Blagostanje - Zaštita životne sredine i klimatske promene - Upravljanje <p>Prostorna dimenzija - prioriteta područja intervencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Braunfeld lokacije i industrijske zone - Neformalna naselja - Urbana obnova centralnih gradskih zona - Naselja sa koncentracijom socijalnih problema - Naselja izložena problemima zaštite životne sredine- - Kulturno nasleđe 	<ul style="list-style-type: none"> - Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija - Unapređenje pristupačnosti, primene i kvaliteta informacionih i komunikacionih tehnologija - Unapređenje konkurentnosti MSP - Podrška prelasku na nisko-ugljeničnu ekonomiju - Unapređenje prilagođavanja na klimatske promene, prevencija rizika i upravljanje - Očuvanje i zaštita životne sredine i unapređenje efikasnosti korišćenja resursa - Unapređenje održivog saobraćaja i poboljšanje mrežne infrastrukture - Unapređenje održivog i kvalitetnog zapošljavanja i podrška mobilnosti radne snage - Unapređenje socijalne uključenosti, borbe protiv siromaštva i svih vidova diskriminacije - Ulaganje u obrazovanje, obuku i celoživotno učenje - Poboljšanje efikasnosti javne uprave 	<ul style="list-style-type: none"> - Politika konkurentnosti - Zdravstvo - Kultura -Turizam 	<ul style="list-style-type: none"> - Konkurentnija i pametnija Evropa - Zelenija privreda i sve manje korišćenje ugljenika na putu ka potpunoj dekarbonizaciji privrede - Povezaniya Evropa zahvaljujući većoj mobilnosti - Socijalnija i inkluzivnija Evropa - Evropa bliža građanima putem podsticanja održivog i integralnog razvoja svih vrsta teritorija

Primeri opštih tematskih oblasti strategije ITI mogu biti: ekonomski i razvoj ljudskih resursa, zaštita životne sredine, unapređenje prostornih kvaliteta i funkcija grada/naselja, unapređenje kvaliteta života, poboljšanje sistema upravljanja teritorijama/urbanim područjima.

6.3 Kriterijumi koje podnosioci prijave moraju da ispunjavaju

Da bi bio ocenjen kao potencijalni korisnik tehničke pomoći (TP), podnosilac prijave mora da dokaže da ispunjava sledeće kriterijume:

Podnosioci koji se prijavljuju za TP u izradi strategija održivog urbanog razvoja (SUD):

- Predstavljaju LSU klasifikovane kao urbano područje - centar integracije više od 100.000 stanovnika, ili urbano područje - centar integracije više od 40,000 stanovnika¹⁷ kao što je definisano u sistemu urbanih centara u [Nacrtu prostornog plana Republike Srbije od 2021. do 2035. godine i izveštaju o strateškoj proceni uticaja prostornog plana Republike Srbije od 2021. do 2035. godine na životnu sredinu](#) i
- Nemaju izrađenu strategiju SUD¹⁸.

Podnosioci koji se prijavljuju za razvoj strategija integralnih teritorijalnih investicija (ITI)

- Predstavljaju LSU klasifikovane kao urbano područje¹⁹, urbano područje - centar integracije više od 100.000 stanovnika ili urbano područje - centar integracije više od 40,000 stanovnika²⁰ kao što je definisano u sistemu urbanih centara u [Nacrtu prostornog plana Republike Srbije od 2021. do 2035. godine i izveštaju o strateškoj proceni uticaja prostornog plana Republike Srbije od 2021. do 2035. godine na životnu sredinu](#)
- Zadovoljavaju uslov prostornog kontinuiteta teritorije²¹
- Obezbeđuju partnerstvo sa najmanje tri (3) LSU, i
- Obezbeđuju partnerstvo sa Regionalnom razvojnom agencijom (RRA) koja obuhvata teritoriju o kojoj je reč

Napomena: Podnosilac prijave treba da potpiše izjavu o partnerstvu sa partnerskim LSU i RRA (Aneks C: Izjava podnosioca prijave i partnera).

¹⁷ U skladu sa Nacrtom prostornog plana, urbana područja klasifikovana kao centri integracije više od 100.000 i 40,000 stanovnika su: Šabac, Loznica, Valjevo, Novi Pazar, Čačak, Kruševac, Kragujevac, Kraljevo, Užice, Bor, Zaječar, Pirot, Leskovac, Vranje, Prokuplje, Jagodina, Požarevac and Smederevo. Gradovi Niš, Priština i Novi Sad su u posebnoj kategoriji Nacrta plana.

¹⁸ Gradovi Kragujevac, Kraljevo i Užice ne ispunjavaju ovaj uslov i ne mogu da se prijave za izradu strategije SUD

¹⁹ Ovo se odnosi samo na Grad Niš budući da se ostali gradovi svrstani u kategoriju Urbana područja u Prostornom planu – Novi Sad, Niš i Priština – ne nalaze u području odgovornosti Programa. Vidi [Nacrt prostornog plana Republike Srbije od 2021. do 2035. godine i izveštaj o strateškoj proceni uticaja prostornog plana Republike Srbije od 2021. do 2035. godine na životnu sredinu](#)

²⁰ Šabac, Loznica, Valjevo, Novi Pazar, Čačak, Kruševac, Kragujevac, Kraljevo, Užice, Bor, Zaječar, Pirot, Leskovac, Vranje, Prokuplje, Jagodina, Požarevac i Smederevo.

²¹ Jedinstveno geografsko područje bez izdvojenih geografskih celina

7. Kriterijumi za procenu prijava

7.1. Kapaciteti podnosioca prijave da primenjuje instrumente teritorijalnog razvoja

Celokupna logika intervencije usmerena je na osnaživanje podrške održivom urbanom razvoju u LSU koje već poseduju kapacitete. Stoga bi podnosilac prijave trebalo da dokaže da poseduje kapacitete za sprovođenje sledećih dimenzija:

- 1) Postojanje internih institucionalnih kapaciteta odnosno kapaciteta za urbanističko planiranje u okviru odeljenja, zavoda ili javnog preduzeća LSU; lokalnih kancelarija za ekonomski razvoj ili drugih sličnih kapaciteta; odeljenja/institucije za socijalna i pitanja zaštite životne sredine, itd.
- 2) Iskustvo u sličnim akcijama – u sprovođenju participativnih procesa, primeni novih metoda i inovativnih pristupa u urbanom razvoju i povezanim projektima koje je finansirala EU

Podnosilac prijave treba da pod Tačkom 3.1 Formulara za prijavu navede i ukratko opiše postojanje internih institucionalnih kapaciteta i iskustva u sličnim akcijama, kako bi ukazao na svoje potencijalne kapacitete za uvođenje instrumenata teritorijalnog razvoja.

7.2. Društveno-ekonomske i prostorne karakteristike

Budući da se integralne teritorijalne strategije usredsređuju na snažnu teritorijalnu i prostornu dimenziju i obezbeđuju razumevanje veza između prostornih područja, sektora, projekata i ekološkog, društvenog, i ekonomskog razvoja, pri čemu se koncentrišu na jasne prioritete usmerene na rešavanje glavnih izazova svake teritorije. Važno je istaći da se instrumenti teritorijalnog razvoja mogu delotvorno koristiti samo ako se uz konkretno geografsko ili urbano područje u obzir uzimaju i društveno-ekonomske i prostorne karakteristike teritorije o kojoj je reč:

- (i) u slučaju urbanih područja (SUD): industrijsko/poslovne i komercijalne zone i braunfild lokacije: bespravno izgrađene i nerazvijene periferne gradske zone (područja nekontrolisanog širenja urbanih naselja) i degradacija ruralnog područja; ugrožene urbane strukture i centralne gradske zone; delovi urbanih naselja sa koncentracijom socijalnih problema – socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva; naselja ili delovi naselja izloženi problemima zaštite životne sredine i klimatskim promenama; prostorne celine sa kulturnim i graditeljskim nasleđem, važnim obeležjima kulturnog i istorijskog razvoja urbanog naselja/grupacije urbanih naselja²² i
- (ii) u slučaju šire teritorije (ITI): zajedničke karakteristike – važni infrastrukturni koridori, geografija, morfologija, industrijski kapaciteti; endogeni potencijal; zajedničke potrebe, problemi i izazovi i zajednički razvojni planovi i inicijative.

Podnosilac prijave treba da pod Tačkom 3.2 Formulara za prijavu navede i ukratko opiše specifična obeležja teritorije kako bi ukazao na potencijale i preliminarna područja intervencije i tematiku obuhvaćenu teritorijalnom strategijom.

7.3 Iskustvo u partnerstvima (samo u slučaju prijave za ITI)

Teritorijalni instrumenti EU osmišljeni su radi primene pristupa razvoju zasnovanog na mestu, koji bi doprineo oslobađanju nedovoljno iskorišćenih potencijala na lokalnom i regionalnom nivou. Iz tog je razloga razvoj upravljačkih aranžmana koji imaju kapacitete da sprovede integralne akcije na teritoriji o kojoj je reč i koriste razne izvore finansiranja od prewashodnog značaja.

Podnosioci prijave treba da dokažu svoje kapacitete predstavljanjem relevantnih partnerstava koja su uspostavili radi sprovođenja sličnih ili povezanih inicijativa u prethodnom periodu a koja bi mogla predstavljati temelje za uspostavljanje upravljačkih mehanizama koji će obezbediti sprovođenje

²² U skladu sa prioriternim područjima intervencije navedenim u [Strategiji održivog urbanog razvoja Republike Srbije do 2030. godine](#)

teritorijalne strategije.

Podnosilac prijave treba da pod Tačkom 3.3 Formulara za prijavu navede i ukratko opiše relevantna partnerstva radi razumevanja potencijala i mogućnosti za uspostavljanje upravljačkih mehanizama.

Kriterijumi za procenu prijava	maksimalan broj bodova
Strategije održivog urbanog razvoja (SUD)	
1. Kapaciteti za primenu instrumenata teritorijalnog razvoja	25
1.1.Postojeći kapaciteti LSU koja je podnela prijavu za urbanističko planiranje u okviru njenog odeljenja, zavoda ili javnog preduzeća kojem je poverena izrada urbanističkih planova	7
1.2.Postojeće kancelarije za lokalni ekonomski razvoj ili drugi slični kapaciteti	5
1.3.Druga relevantna odeljenja i institucije - za socijalna i pitanja zaštite životne sredine, javna komunalna preduzeća, itd.	0-5
1.4.Iskustvo u sličnim akcijama - u sprovođenju participativnih procesa, primeni novih metoda i inovativnih pristupa urbanom razvoju, i sa relevantnim sredstvima EU i međunarodnih donatora	0-8
2. Društveno-ekonomske i prostorne karakteristike	25
2.1.Industrijsko/poslovne i komercijalne zone i braunfild lokacije	0-5
2.2.Bespravno izgrađene i nerazvijene periferne gradske zone (područja nekontrolisanog širenja urbanih naselja) i degradacija ruralnog područja; ugrožene urbane strukture i centralne gradske zone	0-5
2.3.Delovi urbanih naselja sa koncentracijom socijalnih problema - socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva	0-5
2.4.Naselja ili delovi naselja izloženi problemima zaštite životne sredine i klimatskim promenama	0-5
2.5.Prostorne celine sa kulturnim i graditeljskim nasleđem, važnim obeležjima kulturnog i istorijskog razvoja urbanog naselja/grupacije	0-5
Ukupan broj bodova	50*
Strategije integralnih teritorijalnih investicija (ITI)	

1. Kapaciteti za primenu instrumenata teritorijalnog razvoja	20
1.1.Postojeći kapaciteti LSU koja je podnela prijavu za urbanističko planiranje u okviru njenog odeljenja, zavoda ili javnog preduzeća kojem je poverena izrada urbanističkih planova	7
1.2.Postojeće kancelarije za lokalni ekonomski razvoj ili drugi slični kapaciteti	4
1.3.Druga relevantna odeljenja i institucije - za socijalna i pitanja zaštite životne sredine, javna komunalna preduzeća, itd.	0-4
1.4.Iskustvo u sličnim akcijama - u sprovođenju participativnih procesa, primeni novih metoda i inovativnih pristupa urbanom razvoju, i sa relevantnim sredstvima EU i međunarodnih donatora	0-5
2. Zajedničke društveno-ekonomske i prostorne karakteristike	50
2.1.Postojeći ili planirani važni saobraćajni koridori i objekti (saobraćaj - auto-putevi, brze saobraćajnice, železnički i vodni koridori, civilni aerodromi)	0-8
2.2.Energija, voda, otpad: infrastruktura za snabdevanje strujom, vodosnabdevanje, upravljanje otpadom na lokalnom i regionalnom nivou	0-5
2.3.Specifična geografija, morfologija	0-4
2.4.Postojeći industrijski kapaciteti	0-3
2.5.Endogeni potencijal teritorije	0-5
2.6.Zajedničke potrebe, problemi i izazovi (visoka stopa nezaposlenosti, iseljavanje mladih, ekonomski neaktivno stanovništvo, turistički potencijal, problemi vezani za zaštitu životne sredine i klimatske promene)	0-5
2.7.Zajednički razvojni potencijali, planovi i inicijative	0-5
2.8.Ljudski kapital - srednje obrazovanje, više obrazovanje, visoko obrazovanje	0-5
2.9.Preduzeća/preduzetnici	0-5
2.10.Inovacijske sposobnosti - inovativne ekosistemske institucije (teritorije sa naučno-tehnološkim parkovima ili istraživačkim institutima)	0-5
3. Partnerstva	30
3.1.Uspostavljena relevantna partnerstva unutar predložene teritorije u prethodnom periodu	0-15

3.2. Uspostavljeni upravljački mehanizmi unutar predložene teritorije u prethodnom periodu	0-15
Ukupan broj bodova	100*

*Prijave sa ukupnim zbirom bodova manjim od 35 za strategiju SUD i manji od 70 za strategiju ITI, neće biti razmatrane za pružanje podrške.

Program zadržava pravo da zatraži dodatna pojašnjenja u vezi sa podnetom prijavom pre završetka procesa odabira prijava.

8. Postupak

Korak br. 1 – Podnošenje prijave

Podnosilac prijave treba da podnese sledeća dokumenta na engleskom jeziku:

- Formular za prijavu (Aneks A)
 - Izjavu podnosioca prijave (Aneks B) – ako je reč o strategiji SUD
 - Izjavu podnosioca prijave i partnera (Aneks C) – ako je reč o strategiji ITI
 - Kontrolnu listu za proveru dokumentacije za prijavu (Aneks D)
- Biće odbijene sve prijave podnete na bilo koji drugi način (npr. faksom, poštom ili ličnom dostavom) ili poslate na druge elektronske adrese koje se razlikuju od onih u Pozivu. Rukom popunjene prijave neće biti prihvaćene.
 - U naslovu elektronske poruke u kojoj se podnosi prijava mora da bude naveden referentni broj Poziva (CFP EUPROPLUS 01-2021) i naziv podnosioca prijave.
 - Prijave moraju da budu u PDF formatu (potpisane, ispečatirane i skenirane) i u originalnom formatu koji se može uređivati (odnosno *Excel*, *Word* ili *Google docs* i *sheets*). Potpisane, ispečatirane i skenirane verzije u PDF formatu moraju da sadrže istovetne aplikacione dokumente kao i elektronske verzije u originalnom formatu koji se može uređivati. U slučaju nepodudarnosti merodavna je potpisana, ispečatirana i skenirana verzija.
 - Obrasci za prijavu moraju biti popunjeni na engleskom jeziku.
 - Ukupna veličina elektronske poruke u kojoj se šalje prijava ne treba da premašuje 15 MB budući da je to maksimalna veličina elektronske poruke koju server UNOPS dozvoljava. Ako je prijava veća od 15 MB, dokumente treba poslati u nizu elektronskih poruka pri čemu nijedna od njih ne sme da premašuje maksimalnu veličinu od 15 MB. Svaki deo prijave treba da bude numerisan u naslovu elektronske poruke.
 - Prijave se moraju podneti na sledeću elektronsku adresu: rsoc.applications@unops.org. Pošiljalac će nakon uspešnog podnošenja prijave elektronskim putem primiti automatsko obaveštenje o njenom prijemu. Svakom pošiljaocu će biti poslato po jedno obaveštenje (samo za prvu poslatu elektronsku poruku).
 - **Rok za podnošenje prijava ističe 10. decembra 2021. godine.** Sve prijave podnete nakon tog roka će biti odbijene.
 - Prijave moraju biti primljene pre ponoći po lokalnom vremenu dana kada ističe rok za podnošenje prijava. Podnosiocima prijave se savetuje da blagovremeno podnesu prijave budući da zakašnjenja u podnošenju usled spore internet veze ili drugih problema vezanih za mrežu/hardver/softver mogu dovesti do diskvalifikacije prijave. Biće prihvaćene samo prijave koje server UNOPS primi pre isteka roka.

- Zahteve za pojašnjenja treba poslati na sledeću elektronsku adresu: rsoc.cfp.clarifications@unops.org najkasnije **do 1. decembra 2021. godine**. UNOPS zadržava pravo da od podnosioca zahteva originalne verzije podnetih dokumenata u slučaju/kada je Evaluacionom timu potrebna originalna dokumentacija.

Korak br. 2 – Potvrda ispunjenosti uslova za učešće

Prijave koje ne ispunjavaju uslove za učešće neće se evaluirati. Podnosioci tih prijava će o tome biti obavešteni nakon završetka evaluacije prijava.

Korak br. 3 – Procena prijava

Prijave koje zadovoljavaju uslove za učešće će biti evaluirane i rangirane u skladu sa kriterijumima navedenim u Odeljku 7 ovog dokumenta.

Korak br. 4 - Obaveštavanje o odluci Programa

Podnosioci prijava će pisanim putem biti obavešteni o odluci Programa o njihovoj prijavi a, ukoliko su odbijeni, i o razlozima donošenja odluke o odbijanju.

Korak br. 5 – Sprovođenje i uslovi za sprovođenje nakon odluke Programa da odobri tehničku pomoć

Nakon odluke o odobravanju tehničke pomoći, jednom ili više korisnika će biti ponuđeno da potpišu Memorandum o razumevanju (MoR). Potpisivanjem Formulara za prijavu (Aneks A), podnosioci pristaju da prihvate ugovorne uslove standardnog MoR u slučaju da im bude odobrena tehnička pomoć.

Podnosilac prijave kojem je odobrena tehnička pomoć će postati korisnik i nastupaće u svojstvu glavnog sagovornika Programa. Partnerske LSG i RRA postaće sukorisnici. Podnosilac prijave (korisnik) predstavlja i nastupa u ime ime svih sukorisnika i koordinira sprovođenje Akcije.

9. Okvirni raspored

Aktivnost	Vremenski okvir/rok
Objavlivanje Poziva za podnošenje prijava	12. oktobar 2021.
Sprovođenje info sesija o Pozivu	25. oktobar - 28. novembar 2021.
Dan otvorenih konsultacija	29. Ili 30. novembar 2021.
Rok za podnošenje zahteva za pojašnjenje	1. decembar 2021.
Rok za slanje odgovora na zahteve za pojašnjenje	6. novembar 2021.
Rok za podnošenje prijava	10. decembar 2021.
Evaluacija prijava	decembar 2021.
Obaveštavanje o rezultatima evaluacije	decembar 2021.
Potpisivanje Memoranduma o razumevanju (MoR)	januar 2022.

Program tokom postupka može da ažurira ovaj okvirni raspored. U tim će slučajevima ažurirani raspored biti objavljen na internet stranici Programa EU PRO Plus <https://euproplus.org.rs/>

10. Spisak Aneksa

Dokumenta koja treba popuniti

- Aneks A: Formular za prijavu
- Aneks B: Izjava podnosioca prijave (ako je reč o strategiji SUD)
- Aneks C: Izjava podnosioca prijave i partnera (ako je reč o strategiji ITI)
- Aneks D: Kontrolna lista za proveru dokumentacije za prijavu

Važna informativna dokumenta

- Aneks E: Obrazac Memoranduma o razumevanju UNOPS (ne treba popuniti)
- Aneks F: Spisak LSU obuhvaćenih Programom EU PRO Plus
- Aneks G: Zakonodavni okvir za Integralni i održivi teritorijalni razvoj

NAPOMENA: *Tekst poziva je objavljen na engleskom i srpskom jeziku. U slučaju bilo kakvih razlika između izvornog dokumenta na engleskom jeziku i prevoda na srpski jezik, različitih tumačenja značenja reči ili sintagmi i sl. – za važeći se uzima samo izvorni dokument na engleskom jeziku.*